7/6719

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.007/00.1565 **12.7.2005**
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 23.06.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6719-11976/35085 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 28.06.2005 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-454-10/3080 sayılı yazısı.

İlgi yazılar ile İstanbul Milletvekili Sayın Bihlun TAMAYLIGİL'e 7/6719 esas nolu ait Yazılı Soru Önergesi hakkındaki bilgileri içeren cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:
Gereği :
- TBMM Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 1 Yazı (2 Nüsha)

Bilgi :
- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 1 Yazı

7/6719

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN BİHLUN TAMAYLIGİL'İN
7/6719 NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR

3 Aralık Dünya Engelliler Günü çerçevesinde, Başbakan Sayın recep Tayyip ERDOĞAN tarafından 2005 yılında engellilerin istihdamı konusunda azami özenin gösterilmesi amacıyla bir genelge yayınladığı basında yer almıştı

Soru 1:

Bu genelgeye istinaden 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren genelge içeriğindeki başlıklarda hangi gelişmeler oluşmuştur

Cevap 1:

Özürlülerin toplumsal yaşama katılımları açısından gelir getirici bir işte çalışarak üretken olmaları büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, özürlülerin istihdamı konusunda yapılması gerekenlerin sistemli ve etkili bir şekilde yürütülmesi için 2005 yılı Sayın Başbakan tarafından "Özürlülerin İstihdam Yılı" olarak ilan edilmiştir. Bu kapsamda 2010 (2005-2010) yılına kadar özürlülerin istihdamı konusunda ülke çapında istihdam politikası oluşturulması ve yürütülmesi amacıyla "2005-2010 Özürlülerin İstihdamı Eylem Planı" hazırlanmıştır.

Bu eylem planında işsizliğe öncelik verilmiş ve ilk olarak kamuda yer alan kota kontenjanlarının doldurulması hedeflenmiştir. Özürlü kadrosunda yaklaşık 40-50 bin (Yaklaşık 26307 işçi, yaklaşık 23-24 bin memur olduğu tahmin edilmektedir-Resmi rakam memurlarda 38326 olmakla birlikte özürlü istihdam açığını bildirmeyen kurumlar bulunmaktadır) boşluk bulunmaktadır. Bunların en kısa zamanda doldurulması Başkanlığımızın öncelikli hedefleri arasındadır.

2005 – 2010 Özürlülerin İstihdamı Eylem Planının Etkinliğinin Sağlanması amacıyla İstikrarlı ve etkili bir eylem planı için Özürlüler İdaresi Başkanlığı, çeşitli aralıklarla ilgili taraflarla toplantılar düzenleyecek olup, bu toplantılarda Eylem Planının yürütülmesindeki gelişmeler değerlendirilecektir. 2005 – 2010 Özürlülerin İstihdamı Eylem Planı, sosyo-ekonomik durum ve özürlülerin ihtiyaçlarındaki değişimler ile bağlantılı olarak gözden geçirilecek ve gerek duyulması halinde değiştirilecektir.

Bu dönemde gerçekleştirilen en önemli faaliyet "Özürlüler Kanunu"nun yürürlüğe girmesidir. Bu kanun ile mesleki rehabilitasyon ve istihdam alanında, özellikle ayrımcılığın önlenmesi yönünde çok önemli hükümler yer almaktadır.

Nisan_Mayıs döneminde açılan memur sınavlarında 63 kadro ilan edilmiştir. Açılan bu kadro sayısının bu kadar düşük olması nedeniyle, bu kadroların ilan edilmesi ve izlenmesinden sorumlu olan Devlet Personel Başkanlığı ile temasa geçilerek, bu konuda Kamu kurum ve kuruluşları bazında önlem alınması talep edilmiş ve bu konudaki denetim ve izleme yetkilerini kullanarak özürlü kontenjanlarını doldurmayan kurumların

uyarılmalarını istenmiştir. Konu ile ilgili olarak özürlü istihdamının artırılması amacıyla Devlet Personel Başkanlığı gerekli çalışmaları başlatacağını ve ilgili kurumları ikaz edeceklerini bildirmiştir.

Bu Genelge kapsamında Başkanlığımız ilgili Kurum ve Kuruluşlarla işbirliği yaparak istihdamı artırmak için çalışmalarda bulunmaktadır. Bu amaçla Özürlüler İstihdam Yılı çalışmalarını izlemek ve değerlendirmek üzere Başkanlığımız, Mesleki Rehabilitasyon ve İstihdam Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda, Türkiye İş Kurumu ve Devlet Personel Başkanlığı ile daire başkanlığı seviyesinde bir çalışma ve izleme grubu kurulmuştur. Bu çalışma grubu özürlü işçi ve memur istihdamındaki yaşanan sıkıntıları gidermeye yönelik çalışmalar yapmaktadır.

Genelge çerçevesinde; işyerlerinde özürlülerin yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin Bakanlıklar düzeyinde bilgi alış-verişi yapılmıştır. Ayrıca İstanbul, İzmit, İzmir, Denizli, Kocaeli, Bursa, Zonguldak, Amasya, Gaziantep, Diyarbakır, Batman, Hakkari ve Van illerine gidilmiş, saha çalışması yapılarak yerinde incelemeler yapılmış, il yetkilileri -valiler, belediye başkanları, sivil toplum kuruluşları- ile toplantılar yapılmış, durum değerlendirilmiştir.

Özürlüler İdaresi Başkanlığı olarak Türkiye İş Kurumu ve Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ile birlikte özürlü istihdamında 2005 İstihdam Yılı eylem planı çerçevesinde bir çok ortak çalışma yapılmaktadır. Bu kapsamda üretilen projeler şu şekildedir;

Özürlüler İdaresi Başkanlığınca **"Özürlülerin istihdamını artırmaya yönelik toplumsal bilinçlendirme seminerleri"** düzenlenmesi amacıyla proje hazırlanmış ve bu projenin Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ile işbirliği halinde yürütülmesi planlanmıştır.

Özürlü istihdamı yasal bir zorunluluk olmasına rağmen, işverenlerin özürlülere yönelik olumsuz tutumları nedeniyle, genellikle yeterli sayıda özürlünün istihdamı sağlanamamaktadır. Özürlü istihdam eden işyerleri ise özürlünün becerisine uygun çalışma koşullarını yaratmadıkları veya bu koşulları nasıl oluşturacaklarını bilemedikleri için özürlü çalışanın yeteneklerinden yeterince yararlanılamamakta ve özürlü birey yeterince verimli olamamaktadır. İşyerlerinde özürlünün mesleğine, yeteneklerine, beklentilerine ve özür durumuna uygun iş imkanı sağlanarak özürlünün sosyal yaşama tam katılabileceği görüşünün yerleşmesi gerekmektedir.

Bu amaçla pilot olarak seçilen illerde özürlü istihdamının artırılması ve özürlülerin çalışma şartlarının iyileştirilmesi konusunda kamu üst düzey yöneticileri ile işverenlerin bilinçlendirilmesine yönelik olarak seminerler düzenlenecektir. Seçilen iller özürlü istihdamı kontenjan açığı dikkate alınarak seçilmiştir ve bu seçilen 11 İl'de özürlü istihdam açığı toplam istihdam açığının yaklaşık %70'ini oluşturmaktadır. Bu proje ile ilk etapta 5 ilde (İstanbul, Ankara, İzmir, Denizli, Balıkesir) bilinçlendirme seminerleri düzenlenmesi planlanmıştır. Bu seminerler düzenlenirken mümkün olduğu kadar geniş katılım sağlanacak ve ilgili ilin kamu üst düzey yöneticileri yanında istihdam ile ilgili sivil toplum örgütleri ile de işbirliği yapılacaktır.

Bu illerle beraber pilot olarak seçilen diğer 6 İlde (Antalya, Gaziantep, Kayseri, Tekirdağ, Samsun, Diyarbakır) bilinçlendirme toplantılarının yanısıra özürlülere ve işverenlere yönelik anket çalışması da yapılacaktır ve ayrı bir proje olarak komisyona sunulacaktır. Yapılacak anket çalışmasının iki boyutu olacaktır.

1- Açık kontenjanları bulunan işverenlere yönelik ankette;

İşverenlerin özürlü istihdam etmeme nedenlerinin, özürlülerde aradıkları niteliklerin, sisteme ilişkin değerlendirme ve önerilerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

2- Özürlüler yönelik ankette ise; özürlülerin niteliklerinin tespiti, iş ararken karşılaştıkları sorunlar, sisteme ilişkin değerlendirme ve önerilerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Bu anketlerden elde edilen verilerin analizi ve raporun hazırlanması sonucunda:

İş arama becerilerinin kazandırılmasına yönelik ve özürlülerin, işverenlerin ihtiyaçlarına göre istihdam edilebilirliklerinin artırılmasına yönelik eğitimler düzenlenecektir.

Başkanlığımız hazırlanan ve Ceza Paraları Komisyonuna sunulan başka bir proje ise **"Özürlülerin İstihdamını Artırmada ICF Kodlamasının Kullanılmasına Yönelik Eğitim ve Uygulama"** Projesidir.

Bu proje ile Özürlü kişilerin bireysel becerilerine uygun işlerde istihdam edilebilmeleri için ICF kodlama sisteminin kullanılması amacıyla uygulayıcılara yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenecektir. Eğitim sonrası İŞKUR'a başvuran özürlülerin ICF kodlama sistemi kullanılarak mevcut potansiyellerine uygun işyerlerine yerleştirilmeleri sağlanacaktır. Söz konusu çalışmalar ilk etapta seçilecek pilot illerde yapılacak olup, daha sonra ülke genelinde yaygınlaştırılacaktır.

Özürlüler İdaresi Başkanlığı olarak çalışmalarına başlanan başka bir araştırma Projesi de "**Özürlü İstihdamına Yönelik Özürlü Ve İşveren Tutumlarının Ve Çalışan Özürlülerin Verimliliğini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi**"dir.

Bu proje ile:

"Özürlü istihdamını etkileyen faktörlerin belirlenmesi" amaçlanmıştır. Bu temel amaçtan yola çıkarak

- Özürlü çalıştıran ve çalıştırmayan işverenlerin özürlü istihdamına yönelik tutumlarının belirlenmesi,
- çalışan ve çalışmayan özürlülerin özürlü istihdamına yönelik tutumlarının belirlenmesi,
- özürlü olmayan çalışanların özürlü istihdamına yönelik tutumlarının saptanması,

- çalışan özürlülerin verimlilik düzeyleri ve bunu etkileyen faktörlerin incelenmesi hedeflenmektedir.

Özürlüler İdaresi Başkanlığı olarak özürlü bilgilerinin sağlıklı ve tüm özürlülük politikaların da kullanabileceğimiz detayda, bilimsel kriterlere uygun bir **"Ulusal Özürlüler Veritabanı"** oluşturulması hedeflenmektedir. Özürlüler veri tabanı projesi üzerindeki bilgiler özürlülükle ilgili her alanda politika belirlemek, özellikle istihdam konusunda, doğru işe doğru özürlü vatandaşımızı yerleştirmek açısından önemli bir projedir. Başkanlığımız tarafından hazırlanan proje TÜBİTAK'a araştırma projesi olarak sunulmuştur. Projenin Tübitak tarafından kabul edilmesi halinde altyapı çalışmalarına bu yıl içerisinde başlanabilecektir.

Bunların yanı sıra Avrupa Birliğine sunulan projeler de şu şekildedir;

- **Workplace Accommodations for People with Disabilities (Özürlü Bireyler için İşyeri Düzenlemeleri)**

LEONARDO DA VINCI

AB MESLEKİ EĞİTİM PROGRAMI

Bu proje önerisinde hedef, kamu ve özel sektör işyerlerinde özürlülere yönelik işyeri düzenlemelerinin nasıl yapılacağını açıklayan bir başvuru kaynağı oluşturmaktır. Özürlülere yönelik işyeri düzenlemelerinin uygulamasından sorumlu olan insan kaynakları müdürleri ve işverenler hedef grup olarak değerlendirilmiştir. Hazırlanacak olan başvuru kaynağı ile insan kaynakları müdürlüleri ve işverenler özürlülere yönelik işyeri düzenlemeleri konusunda bilgi sahibi olacaktır.

- **Systems Of Integratıon Of People With Disabilities (Pwd) Into Labour Market (İşgücü Piyasasına Özürlülerin Entegrasyonu Sistemleri)**

SOCRATES
GRUNDTVIG 2

LEARNING PARTNERSHIPS

2004 yılı içerisinde GRUNDTVIG iletişim seminerlerine katılım sağlayan Başkanlığımız, bu program kapsamında 2005-2007 yılları arasında uygulaması planlanan iki proje önerisi sunmuştur. Bunlardan ikincisi;
Polonya, Lituanya, İrlanda, Çek Cumhuriyeti, İspanya ve Türkiye'nin ortak çalışması sonucu oluşturulan ve istihdam sistemlerinde yaşanan problemlere yönelik çalışmalar yapmayı amaçlayan "İşgücü Piyasasına Özürlülerin Entegrasyonu Sistemleri" başlıklı proje önerisidir.

7/6719

Soru 2:

1 Ocak 2005 tarihinden itibaren istihdam imkanı yaratılan kaç engelli vatandaşımız bulunmaktadır

Cevap 2:

İş-Kur'un göndermiş olduğu ve 2004 - 2005 Ocak-Mayıs dönemini içeren genel verilere göz atıldığında özürlü işe yerleştirme oranlarında kamuda %109,88, özelde %39,3 oranında bir artış söz konusudur. Bununla ilgili detaylı veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı